

indførte det frie skolevalg. Jeg frygtede, at vi ville stå i et dilemma, hvor vi på den ene side havde hensynet til friheden og borgernes selvbestemmelse og på den ene side hensynet til de tosprogede og de socialt svage. Men det dilemma står vi ikke i. Det er derfor, at et så bredt flertal i Folketinget siger: Lad det nu køre videre i 3 år endnu. Så vil vi i de 3 år holde særligt øje med, om vi skal lytte til skoleledernes hørings svar. Skolelederne vil godt have mulighed for at sætte en bremse på bl.a. de såkaldte zappere, som bliver ved med at skifte skole. Det er ikke noget stort problem, og man kan heller ikke sige, at det er et voksende problem. Det stiger måske en lille smule, men ikke i foruroligende grad. Vi følger det med henblik på, om vi om 3 år skal følge skoleledernes råd og sætte en vis bremse på det frie skolevalg, så skolelederne selv kan bestemme noget mere. Vi er bare ikke overbevist om, at det er nødvendigt. Og vi synes, at det frie skolevalg har været en succes. Jeg vil føje til: en overraskende succes.

Jeg troede, at der både var fordele og ulemper – der er kun næsten fordele. Og det kan man se, hvis man læser bemærkningerne grundigt.

Kl. 19:06

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til undervisningsministeren. Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 144:

Forslag til lov om ændring af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. (Fleksibel deltagerbetaling, betaling for sen kursusafmelding og udeblivelse og til-lægspris for uopfyldte hold).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 28.03.2008).

Kl. 19:06

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet.

Venstres ordfører, hr. Troels Christensen.

Kl. 19:06

(Ordfører).

Troels Christensen (V):

Vi har som bekendt brug for alle hænder og for dygtigere hænder, og vi giver med det her lovforslag bedre rammer for tilrettelæggelsen af erhvervsrettede voksen- og efteruddannelser.

Med lovforslaget vil Folketinget imødekomme erhvervslivets ønsker om en mere smidig tilrettelæggelse og gennemførelse af erhvervsrettede voksenuddannelser. Forslaget udspringer af de brede aftaler om bl.a. globaliseringspuljen og trepartsaftalen med arbejdsmarkedets parter. I den forbindelse afsatte regeringen 1 mia. kr. til at styrke dette område, og lovforslaget indeholder en række gode elementer. Bl.a. kan uddannelsesinstitutionerne få dækket en større del af deres omkostninger gennem mere fleksibel deltagerbetaling, og virksomhederne får mulighed for at betale for uopfyldte hold, så uddannelsen alligevel kan gennemføres. Institutionerne får mulighed for at opkræve betaling ved udeblivelse eller ved for sen afmelding.

Samlet er det et godt forslag, som skaber bedre muligheder for livslang kompetenceudvikling, opkvalificering og uddannelse for alle på arbejdsmarkedet.

Det er afgørende at skabe mulighed for, at flere får adgang og har lyst til at deltage i voksen- og efteruddannelse, og at der sker en styrkelse af de grundlæggende almene færdigheder, især for de kortuddannede og andre udsatte grupper, herunder tosprogede med danskproblemer. Der er et stort behov for at styrke motivationen blandt de faglærte og ikke mindst blandt personer uden en faglig uddannelse.

Der skulle hermed ikke være de store undskyldninger for ikke at komme i gang. Ordningen bliver med lovforslaget smidig og fleksibel.

Kl. 19:08

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for Socialdemokraterne, hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 19:08

(Ordfører)

Leif Lahn Jensen (S):

Jeg vil skynde mig at sige, at det egentlig er hr. Carsten Hansen, der har haft sagen, men jeg har

lov et at tage den for ham. Så må jeg jo se, om jeg kan gøre det lige så godt, som hr. Carsten Hansen kan.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har regnet ud, at vi i 2015 vil have 135.000 ufaglærte for mange, og at vi i samme årstal vil komme til at mangle ca. 135.000 faglærte mennesker på vores arbejdspladser. Derfor er livslang læring og det at gå fra ufaglært til faglært samt tilpasning af de kompetencer, som mennesker på arbejdsmarkedet har, af helt afgørende betydning, hvis vi fortsat skal kunne klare os i den globale konkurrence.

Vi har set en regering, der sammen med Dansk Folkeparti er gået præcis den modsatte vej i forhold til den medicin, der har været brug for. Flertallet i Folketinget har i den grad holdt den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse i et økonomisk jerngreb de sidste 6-7 år med store besparelser. Ja, faktisk er en tredjedel af de midler, vi afsatte i vores regeringstid, sparet væk. Læg dertil, at der er indført regler og forordninger, som selv den tidligere sovjetstat ville have misundt regeringen. Så der er ikke noget at sige til, at parterne i trepartsforhandlingerne har lagt utrolig stor vægt på at få løst regerings jerngreb en smule.

Derfor glæder vi os over globaliseringsaftalen, trepartsaftalen om uddannelser og det, at arbejdsmarkedets parter nu har lykkedes med at få regeringen og Dansk Folkeparti til at løse grebet en smule, samt over, at vi her også får skabt bedre mulighed for fleksibel afvikling af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, mulighed for betaling ved uopfyldte hold og mulighed for, at der kan opkræves betaling ved udeblivelse eller for sen afmelding – tre gode formål, som vi helt naturligt støtter, da vi er en del af globaliseringsaftalen. Vi synes jo, at regeringen har været lidt længe om at komme til fornuft her, men som vi siger: bedre sent end aldrig.

Vi vil følge lovforslaget meget nøje for at sikre os, at der hermed også er skabt rammer for en større aktivitet inden for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, og at disse gode initiativer ikke drukner i bureaukrati og regler, som der jo er en tendens til, når Undervisningsministeriet er inde over det.

Lad mig til slut pege på nogle enkelte problemer ved udformningen af lovforslaget. Der er behov for at overvåge, hvorledes tompladsordningen udvikler sig, samt at se på, om fristen for afmelding – altså de her 5 dage – er for kort, og

se på beløbsloftet og begrebet særlig tilrettelæggelses- og afholdelsesform, da det ser ud, som om der er forskel mellem de interne papirer fra trepartsaftalen og lovforslaget. Men det er nogle spørgsmål, vi vil stille i udvalgsarbejdet.

Kl. 19:11

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Martin Henriksen.

Kl. 19:11

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Hvis de nye regler, som Socialdemokraternes ordfører sagde, gør op med et kommunistisk eller sovjetisk styre på uddannelsesområdet, kan man altid spørge, hvorfor der ikke bare blev gjort op med det i SR's regeringstid. Og så er det da lang tid, man fra regeringens side har været om at gøre op med det sovjetiske og kommunistiske styre, som det var efter Socialdemokraternes opfattelse. Men nu gør vi i hvert fald op med det, og det er jo udmærket, hvis det var det, vi talte om.

Det er jo en del af trepartsaftalen, som de øvrige ordførere også har været inde på, og den har flere partier i Folketinget tilsluttet sig, heriblandt Dansk Folkeparti. Vi synes, det er fornuftigt, at man lægger op til en fleksibel og differentieret deltagerbetaling, hvor der bliver mulighed for at finde nogle særlige løsninger mellem virksomhederne og de enkelte uddannelsesinstitutioner, hvis de kan blive enige om det. Vi synes også, at det er rimeligt, at der bliver opkrævning af betaling ved for sen kursusafmelding og udeblivelse, og vi synes, at det er fint, at en virksomhed, der ønsker at få nogle medarbejdere ind på et efteruddannelseskursus, har mulighed for at supplere op rent økonomisk, sådan at det kan løbe rundt, hvis uddannelsesinstitutionen f.eks. kræver X antal personer, for at det kan løbe rundt, men ikke kan få fat på X antal personer. Det er trods alt bedre, at ti får et efteruddannelseskursus, end at ingen får et efteruddannelseskursus.

Det her ligger jo i sin forlængelse af de initiativer, som er i globaliseringsaftalen og velfærdsaftalen, og det ligger også i sin forlængelse af de 1 mia. kr., der er sat af til styrket voksen- og efteruddannelse. Så vi hilser initiativet velkommen og kan selvfølgelig støtte det.

Kl. 19:13

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det SF's ordfører, fru Pernille Frahm.

Kl. 19:13

(Ordfører)

Pernille Frahm (SF):

Vores ordfører på området er jo hr. Karsten Hønge, som ikke er her nu, og derfor kommer jeg med et par betragtninger, men den grundigere behandling af lovforslaget vil han tage sig af.

Sådan som jeg ser det, er der nogle meget fornuftige ting i det her: mere uddannelse, bedre adgang, bedre muligheder for at skabe fleksibilitet, for at opkræve betaling for ting, der ikke bliver gennemført, så man har et eller andet sikkert økonomisk fundament fra udbyderside osv. Det kan der være meget fornuft i.

I det store og hele ser vi meget positivt på det. Der er et par småting, som der muligvis skal justeres på. Bl.a. synes jeg, man skal tage henvendelsen fra handicaporganisationerne alvorligt. Jeg synes, det er vigtigt, at vi tænker de her ting ind i hver eneste lovgivning, vi laver herindefra, sørger for at tænke i kompenserende tiltag og sørger for at tænke i tilgængelighed i videst muligt omfang. Så kan jeg også se, at LO ønsker nogle præciseringer, fordi de ikke ønsker, at den her lovgivning skal komme til at karambolere med andre aftaler. Det går jeg ud fra at ministeren vil kigge på undervejs, ellers vil vi i hvert fald prøve at få ham til det.

Kl. 19:15

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, fru Charlotte Dyremose.

Kl. 19:15

(Ordfører)

Charlotte Dyremose (KF):

Her står vi jo med endnu et afkast, om jeg så må sige, af globaliseringsaftalen, og det her er jo et vigtigt fundament for hele den meget vigtige proces, det er at sikre, at vi har meget højt kvalificeret arbejdskraft i Danmark. Det gælder på alle områder og alle niveauer, ikke kun fordi vi jo lever i en globaliseret verden, hvor arbejdskraft meget nemt flytter sig over grænser, og hvor job meget nemt flytter sig over grænser, men også for at den enkelte hele tiden kan være opdateret, kan yde sit bedste både til gavn for sig selv og til gavn for sin arbejdsplads. Jeg tror, det for alle mennesker er utrolig vigtigt at have muligheden for livslang læring.

Det er det her en vigtig del af med muligheden for, at voksen- og efteruddannelse bliver tilrettelagt mere fleksibelt, så forhåbentlig flere får adgang til den og det bliver nemmere for virksomhederne at få gennemført et hold, simpelt

hen fordi man må betale for de tomme pladser, der måtte være, hvis man som virksomhed er afhængig af, at holdet bliver gennemført. Det kan f.eks. være et spørgsmål om, at man ikke ønsker at vente et halvt til et helt år på, at der bliver et fuldt hold, og derfor siger: Lad os se at komme i gang nu, vi vil faktisk godt betale for det, for det er så vigtigt for os, at vores medarbejdere fungerer bedst muligt og har de nødvendige kompetencer, og derfor er vi villige til at ofre lidt ekstra på det.

I det hele taget håber vi, at det her vil betyde, at der er flere, der kommer til at modtage de her tilbud. Vi er også glade for, at der i forslaget indgår lovovervågning, så vi sikrer, at der er fleksibilitet i tilrettelæggelsen og afholdelsen af de her kurser til gavn for alle arbejdsmarkedets parter og i sidste ende også til gavn for os som samfund, hvor vi jo alle sammen kommer til at nyde godt af det, når mennesker bliver opkvalificeret.

Vi støtter forslaget.

Kl. 19:17

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den radikale ordfører, fru Marianne Jelved.

Kl. 19:17

(Ordfører)

Marianne Jelved (RV):

Det er jo et godt eksempel på det, man kunne kalde den typisk danske måde at løse udfordringer på – at sætte arbejdsmarkedets parter til at bidrage, så de får medejerskab til en styrkelse af erhvervsrettet voksenuddannelse, som det her drejer sig om.

Globaliseringspartierne har jo efterfølgende aftalt at føre det ud i livet via lovgivning. Det er i virkeligheden logisk, at vidensamfundet kræver flere og flere kompetencer, større og hurtigere omstillinger for mange virksomheder, også små virksomheder, som måske ikke har oplevet så store og markante ændringer fra globaliseringen, som de vil komme til i fremtiden. Det kræver også, at deres medarbejdere og de ansatte hele tiden kan udvikle deres kompetencer, deres mobilitet osv. Det er en helt anden måde at tænke på, og derfor er det selvfølgelig rigtig vigtigt, at vi kan få den her lovgivning til at fungere, og det er der et håb om, når arbejdsmarkedets parter har medejerskab til den. Og her gælder det selvfølgelig i allerhøjeste grad om at sikre, at de kortuddannede og de, der slet ikke har uddannelse, får lyst til at deltage i mere uddannelse som voksne, og at de får udviklet deres kompetencer og opdater, at de faktisk godt kan.

Så de muligheder for fleksibilitet eller en smidigere tilrettelæggelse, et smidigere udbud og en smidigere gennemførelse af udbuddene, som andre ordførere har peget på, med, at virksomhederne kan betale sig fra nogle af opgaverne og de huller, som kan være på holdene osv., støtter vi selvfølgelig fuldt og helt. Vi ønsker meget, at det her lovforslag får god effekt, og vi følger det meget nøje.

Kl. 19:19

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 19:19

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg kan godt forstå, at AMU-centrene og andre efteruddannelsesinstitutioner gerne vil have ekstra muligheder for at tage deltagerbetaling for deres kurser. Gennem det sidste år er taxametertilskuddene blevet udhulet i sådan et omfang, at det er svært at få hverdagen til at hænge sammen.

I sådan en situation kan det være nærliggende nok at give mulighed for en mere fleksibel ordning for deltagerbetaling, hvis det kan sikre oprettelse af kurser, som ellers ikke ville være økonomisk mulige. Men det ændrer ikke på, at det er en offentlig opgave at sørge for efteruddannelse til landets borgere, og at øget privatbetaling ikke må blive en løsning på faldende offentlige tilskud. Det er at løbe fra det politiske ansvar, som man har for at sørge for en ordentligt uddannet befolkning, når man overlader det til øget privat finansiering at få de udsultede offentlige uddannelser til at hænge sammen.

Vi stod for 2 uger siden og diskuterede gratisprincippet på de videregående uddannelser her i Folketingssalen. Her var alle partier enige om, at der ikke måtte indføres brugerbetaling på danske seminarier, sygeplejeskoler og universiteter, og man kunne jo ønske sig, at der var den samme politiske vilje til at sikre gratisprincippet og tilstrækkelig offentlig finansiering, når det handler om efteruddannelse af personer med kort eller ingen videregående uddannelse.

Vi stiller os umiddelbart kritiske over for forslaget, men vi forholder os afventende.

Kl. 19:21

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Danmark er i forvejen verdensmester, når det gælder efteruddannelse. Det kan man se af OECD's statistikker. Vi er det land, hvor flest – altså den højeste procentdel af befolkningen – har deltaget i efteruddannelse det seneste år, og vi er også målt i penge det land, der bruger den største andel af bruttonationalproduktet på efteruddannelse.

Nu øger vi forspringet yderligere med de 1 mia. kr., der er sat af, og med den aftale, som arbejdsmarkedets parter har indgået, og som vil føre til, at private midler i de kommende år vil fosse ind i de danske efteruddannelser.

Derudover har vi da heldigvis bevaret det element af virksomhedsbetaling, der har været. Jeg kan slet ikke forstå, hvis fru Johanne Schmidt-Nielsen forestiller sig, at der ikke skal være virksomhedsbetaling; hvordan skal vi så finde ud af, hvem der har brug for det, og hvem der er villige til at bruge noget på det? Så bliver kurserne jo bare brugt som led i arbejdsfordelingen; hvis der er nogen, der har nogle medarbejdere, der ikke ved, hvad de skal lave, så kan de komme på kursus. Det var jo da det værste, der kunne ske.

Heldigvis har vi bevaret den gode danske efteruddannelsesmodel. Nu udvikler vi den, og vi skaber større frihed for skoler til i samarbejde med aftagere at tilrettelægge tingene fleksibelt med mulighed for at køre med mindre hold, hvis man vel at mærke betaler for de elever, der mangler, med mulighed for at opkræve betaling, hvis der er nogen, der melder afbud for sent, og med mulighed for mere fleksibel og differentieret tilrettelæggelse i det hele taget. Det har vi talt længe om i Folketingets Uddannelsesudvalg, i ganske mange samråd, vi har også drøftet det ved adskillige møder i Finansministeriet i globaliseringskredsen, og nu ligger det her, nu bliver det gennemført, og det synes jeg er en flot, dansk proces.

Kl. 19:23

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til undervisningsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

15) 1. behandling af lovforslag nr. L 145: Forslag til lov om ændring af lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU). (SVU til fagspecifikke kurser).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsættelse 28.03.2008).

Kl. 19:23

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Venstres ordfører, hr. Troels Christensen.

Kl. 19:23

(Ordfører)

Troels Christensen (V):

Det har stor betydning, at de, som har en uddannelse, til tider får mulighed for at få støvet fagligheden af, få ny inspiration og komme videre inden for deres fag – sagt med andre ord: at få pudset form af. Med gennemførelsen af statens voksenuddannelsesstøtte får pædagoger og lærere og sygeplejersker mulighed for at gennemføre korterevarende efteruddannelsesforløb i form af fagspecifikke kurser, der er rettet mod områder inden for deres oprindelige uddannelse. Det vil efter denne ændring af loven om statens voksenuddannelsesstøtte kunne ske i form af kortere kurser med et fagrelevant indhold af 1-4 ugers varighed. Der er tale om kurser, der rummer en faglig ajourføring og opkvalificering gennemført på en institution, der udbyder den pågældende grunduddannelse. Kurserne medfører ikke øget kompetence og dermed grundlag for nye lønforhandlinger, men udelukkende forømtalte ajourføring. Der udstedes heller ikke et kursusbevis med karakterer.

Venstre ønsker at fremme dette lovforslag, men vi er også opmærksomme på, at der traditionelt kan være visse arbejdsgivere, der siger: Her er vi altså i en situation, hvor vi på grund af en række forhold ikke kan undvære vort personale til efteruddannelse, hvorfor vi ikke indstiller dem til et kursus, skønt det er relevant at udvide deres faglige kompetence. Så tilbuddene skal derfor være så gode, at det kan være svært at sige nej tak.

Der er afsat 275 mio. kr. til formålet, en ramme, der udmøntes i øgede årlige beløb i perioden frem til 2011, og det betyder, at vi kan fordoble aktiviteten fra i dag 400 til 800 årselever. Fordi kurserne er af nogle få ugers varighed, så betyder det rent faktisk, at op til 10.000 personer får mulighed for at deltage i fagspecifikke kurser hvert eneste år. Statens voksenuddannelsesstøtte bliver med dette forslag lovbundet, og for at sikre, at der er styr på økonomien, skal vi efter regeringens opfattelse i 2009 analysere ordningen og i reelle tal se på, hvor mange der har benyttet sig af dette gode tilbud.

Venstre mener, at de anslåede 275 mio. kr. er givet godt ud, og vi støtter derfor forslaget og håber, at rigtig mange vil benytte sig af denne mulighed.

Kl. 19:26

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Socialdemokraternes ordfører hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 19:26

(Ordfører)

Leif Lahn Jensen (S):

Det er igen en tale, jeg har taget fra hr. Carsten Hansen.

Lovforslaget er jo et led i regeringens kvalitetsreform, og det fremsættes som opfølgning på aftalerne mellem regeringen, KL, Danske Regioner, FTF, LO og AC om en øget aktivitet på de fagspecifikke kurser for f.eks. pædagoger, sygeplejersker, lærere m.fl., og de er også her et led i disse medarbejderes efteruddannelse.

Her er der tale om en regering, der er hårdt presset af arbejdsmarkedets parter i trepartsaftalen, og som har været nødt til at genindføre statens voksenuddannelsesstøtte til fagspecifikke kurser. Dog kun således, at det er for en tidsbegrænset periode, nemlig fra 2008 til 2011.

Regeringen afskaffede muligheden for disse fagspecifikke kurser den 1. januar 2003. Det er kurser, som giver mulighed for, at masser af mennesker med mellemlange uddannelser kan tage kortvarige kurser på mellem 1-4 uger for at holde deres kvalifikationer og kompetencer ved lige eller opgradere dem ved kortere, men målrettede kurser.

Fra Socialdemokratiets side var vi meget kritiske, da regeringen afskaffede disse kurser, så der skal herfra gives en cadeau for, at regeringen og dens støttepartier er blevet lidt klogere. Dog ikke mere, end at det er for en tidsbegrænset periode, og heller ikke mere, end at man vil nøjes med at give 90 pct. af det, der svarer til arbejds-